

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Економіка
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 Економіка
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено

Вченою радою

Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

(протокол № 1/0 від 27 квітня 2020 року)

Голова Вченої ради

ректор Ю.О. Лянной

Суми 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Економіка
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 Економіка
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри
бізнес-економіки та адміністрування.

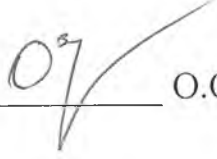
Протокол № 6 від 04.02.2020 р.

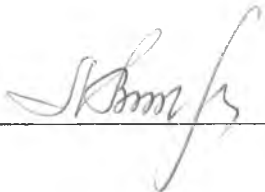
Завідувач кафедри _____ О.Ю. Кудріна

«04» 02 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією фізико-математичного факультету
№ 6 від 18.02.2020 р.

Голова науково-методичної комісії

фізико-математичного факультету _____ О.О. Одінцева

Перший проректор _____ Л.В. Пшенична

Начальник центру забезпечення якості вищої освіти _____ М.М. Ячменик

I. ПЕРЕДМОВА

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка розробляє освітню програму за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для підготовки магістрів до виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю відповідно до Стандарту вищої освіти України, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 04 березня 2020 р. № 382.

Освітня програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Розробники:

Самодай В.П. – кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, гарант програми;

Кудріна О.Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри кафедри бізнес-економіки та адміністрування;

Божкова В.В. – доктор економічних наук, професор, бізнес-економіки та адміністрування;

Омельяненко В.А. – кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування;

Есманов О.М. – к.е.н., начальник відділу контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Північно-Східного офісу Держаудит служби в Сумській області.

Рецензенти:

Маслак О.І. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Манн Р.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та управління Черкаського державного технологічного університету;

Марченко О.А. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

1. Профіль освітньої програми

Економіка

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка Фізико-математичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр економіки. Економіст, професіонал з управління розвитком бізнесу.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Економіка
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,4 роки
Наявність акредитації	Акредитована
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Вища освіта – перший освітній рівень
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Програма впроваджена з вересня 2020 р. відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 Економіка
2 – Мета освітньої програми	
Метою освітньої програми є підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних розв'язувати складні дослідницькі, інноваційні й управлінські задачі та проблеми функціонування економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Об'єктами вивчення є сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства. Програма є міждисциплінарною і передбачає такі компоненти: <ul style="list-style-type: none"> • цикл загальної підготовки (9 кредитів ЄКТС, 270 год.); • цикл професійної підготовки: обов'язкові дисципліни (37 кредитів ЄКТС, 1110 год.); • дисциплін вільного вибору (23 кредити ЄКТС, 690 год.) • виробнича практика (9 кредитів ЄКТС, 270 год.); • підготовка кваліфікаційної роботи (10 кредитів ЄКТС, 300 год.); • підсумкова атестація (2 кредити ЄКТС, 60 год.). Навчальні дисципліни циклу загальної підготовки: методологія системного підходу та бізнес-аналізу інформації, іноземна мова за професійним спрямуванням, концептуальні засади бізнесу та правове забезпечення. Навчальні дисципліни циклу професійної підготовки: бізнес-планування, управління конкурентоспроможністю підприємства,

	інноваційний розвиток бізнесу, облік та оподаткування, зовнішньоекономічна діяльність підприємства, безпека бізнесу, стратегія підприємства, стратегічний аналіз, діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану компанії. Навчальні дисципліни професійного циклу, які пропонуються для вибору студента: інвестиційний менеджмент, аналіз інвестиційної привабливості проєктів; менеджмент бізнес-процесів, ризик-менеджмент; сучасні маркетингові комунікації, комунікаційні стратегії бізнесу; міжнародний бізнес, конкуренція на галузевих ринках; аналіз фінансової діяльності фірми, розробка оптимальної моделі розвитку бізнесу.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів має професійне прикладне спрямування. Структура програми передбачає оволодіння базовими знаннями щодо системного дослідження економіки суспільства: мікроекономіки, макроекономіки, економіки суб'єктів господарювання; економічної політики – фінансової, структурної, конкурентної, інноваційної; а також, методологічних основ аналітичної, професійної та науково-дослідної діяльності.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Основний фокус освітньої програми спрямований на підготовку висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців-економістів, здатних застосовувати новітні методики та сучасні знання і вміння у сфері економіки при визначенні та аналізі актуальних задач на місцевому, регіональному та національному рівнях, а також продовжити навчання за спеціальністю на 8 рівні НРК України.
Особливості програми	Акцент програми робиться на здобутті сучасних економічних знань і практичних навичок щодо використання новітнього інструментарію при розробці ефективних організаційно-економічних рішень та формуванні критичного і креативного мислення й здатності генерувати нові бізнес-ідеї.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр підготовлений для роботи економістом; інвестиційним та інноваційним аналітиком-управлінцем; фахівцем з бізнес-планування; бізнес-управлінцем в органах державної, регіональної влади та місцевого самоврядування; консультантом з економічних питань; консультантом у бізнес сфері. Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули освіту за освітньою програмою «Економіка» можуть обіймати такі первинні посади, як: економіст; економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності; економіст з договірних та претензійних робіт; економіст з планування; економіст з фінансової роботи; економіст із ціноутворення; консультант з економічних питань; оглядач економічних питань тощо.
Подальше навчання	Магістр за спеціальністю 051 «Економіка» може продовжувати навчання на третьому рівні освітньо-наукового циклу вищої освіти – 9-му кваліфікаційному рівні НРК, підвищувати свій науковий рівень в

	аспірантурі закладів вищої освіти і науково-дослідних установ України та за кордоном; набути часткових кваліфікацій за іншими спеціалізаціями в системі післядипломної освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, партисипативного, інтегративного підходів. Форми навчання: лекції, практичні і семінарські заняття, індивідуальна і самостійна робота, виробнича практика (експертно-аналітична), участь у кафедральних і університетських науково-дослідних роботах та проектах, тренінгах, виступи на конференціях, семінарах, круглих столах; написання есе, проведення досліджень, аналіз та оцінка бізнес-інформації. Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи пізнання і дослідження: математичні, статистичні, якісні методи економічного аналізу; соціологічні, експертного оцінювання, анкетування; економіко-математичне моделювання, прогнозування; інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень.
Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, підсумковий контроль, кваліфікаційна робота; письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, виконання творчих завдань, колоквиуми, залік з виробничої (експертно-аналітичної) практики. Шкала оцінювання навчальних досягнень: 4-х рівнева національна шкала – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»; 100-бальна шкала за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК-1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК-2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК-5. Здатність працювати в команді. ЗК-6. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК-7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні)	СК-1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії

компетентності	<p>розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.</p> <p>СК-2.Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.</p> <p>СК-3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК-4.Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.</p> <p>СК-5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p> <p>СК-6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>СК-7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>СК-8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>СК-9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.</p> <p>СК-10.Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>СК-11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки. здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН-1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.</p> <p>ПРН-2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.</p> <p>ПРН-3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН-4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.</p> <p>ПРН-5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>ПРН-6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.</p> <p>ПРН-7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю. обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>ПРН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>ПРН-9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і</p>

	<p>вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПРН-10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.</p> <p>ПРН-11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПРН-12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.</p> <p>ПРН-13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>ПРН-14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>ПРН-15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, які мають відповідну фахову підготовку або досвід роботи, а також виявляють професійну активність у галузі, що підтверджується статтями, участю у міжнародних науково-практичних конференціях, монографіями, навчально-методичними матеріалами. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОП Економіка. У навчальному процесі використовуються: навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням, спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням, бібліотека, читальний зал. Студенти мають необмежений відкритий доступ до Інтернет-мережі.</p> <p>Навчальний процес забезпечується обладнанням та матеріалами у відповідності до вимог навчальних планів і програм навчальних дисциплін, що створює умови для ефективної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та набуття ними загальних та фахових компетентностей.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, пандуси, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, басейн, медпункт, психологічна служба), що відповідає ліцензійним вимогам.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчально-методичне забезпечення дисциплін включає: робочі програми, методичні вказівки та рекомендації щодо виконання практичних завдань, пакети контрольних завдань для оцінювання рівня знань студентів, дидактичні матеріали для</p>

	<p>організації самостійної роботи студентів, комп'ютерні презентації (за потреби), ілюстративні матеріали (за потреби) тощо.</p> <p>Додатково використовуються авторські розробки (методичні рекомендації, посібники) викладачів, електронні навчальні курси дистанційного навчання. Впроваджена система дистанційного навчання Moodle. Забезпечений доступ до матеріалів електронного репозитарію університету.</p> <p>Офіційний веб-сайт (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, розклад консультацій викладачів кафедри тощо.</p> <p>Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін, а також до електронних інформаційних ресурсів у бібліотеці університету.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право на академічну мобільність реалізується:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на підставі укладених договорів про співпрацю з управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби в Сумській області (м. Суми), Національним університетом «Кієво-Могилянська Академія» (м. Київ), Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя (м. Ніжин), Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса), Вінницьким державним педагогічним університетом імені Михайла Коцюбинського (м. Вінниця), Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова (м. Київ), Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького (м. Мелітополь), 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу СДПУ імені А.С. Макаренка (наказ від 06.09.2013 р.) право на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод; 2) з власної ініціативи здобувача вищої освіти, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Згідно з ліцензією передбачається підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства, яка здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними освітніми стандартами і має самостійний завершений характер. Освітня програма передбачає можливість адаптувати процес навчання іноземних громадян відповідно до рівня їх базової підготовки та</p>

освітніх пріоритетів.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код п/а	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Методологія системного підходу та бізнес-аналізу	3	Залік
ОК 2.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК 3.	Концептуальні засади бізнесу та правове забезпечення	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу загальної підготовки:		9 (270 годин)	
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОК 4.	Бізнес-планування	3	Залік
ОК 5.	Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	Залік
ОК 6.	Інноваційний розвиток бізнесу	3	Залік
ОК 7.	Облік та оподаткування	4	Екзамен
ОК 8.	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	3	Залік
ОК 9.	Безпека бізнесу	8	Залік
ОК 10.	Стратегія підприємства	4	Екзамен
ОК 11.	Стратегічний аналіз	4	Екзамен
ОК 12.	Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану компанії	4	Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент циклу професійної підготовки:		37 (1110 годин)	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		46 (1380 годин)	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Вибірковий компонент	5	Залік
ВК 2.	Вибірковий компонент	3	Залік
ВК 3.	Вибірковий компонент	5	Залік
ВК 4.	Вибірковий компонент	5	Залік
ВК 5.	Вибірковий компонент	5	Залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		23 (690 годин)	
Практична підготовка			
ПП 1.	Виробнича практика (експертно-аналітична)	9	Залік
ПП 2.	Виконання та захист кваліфікаційної роботи	10	
ПП 3.	Комплексний кваліфікаційний екзамен за фахом	2	
Загальний обсяг компоненту практична підготовка:		21 (630 годин)	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90 (2700 годин)	

3. Форми атестації здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти

Кожен із трьох семестрів закінчується складанням заліково-екзаменаційної сесії. Перелік заліків та екзаменів кожної екзаменаційної сесії визначений навчальним планом. У третьому семестрі магістранти проходять виробничу практику (експертно-аналітичну), що завершується заліком із виставленням відповідної оцінки.

Атестація випускників освітньо-професійної програми Економіка проводиться у формі усного комплексного кваліфікаційного екзамену за фахом та захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної складної задачі або проблеми в економічній сфері, що потребує досліджень та/або інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

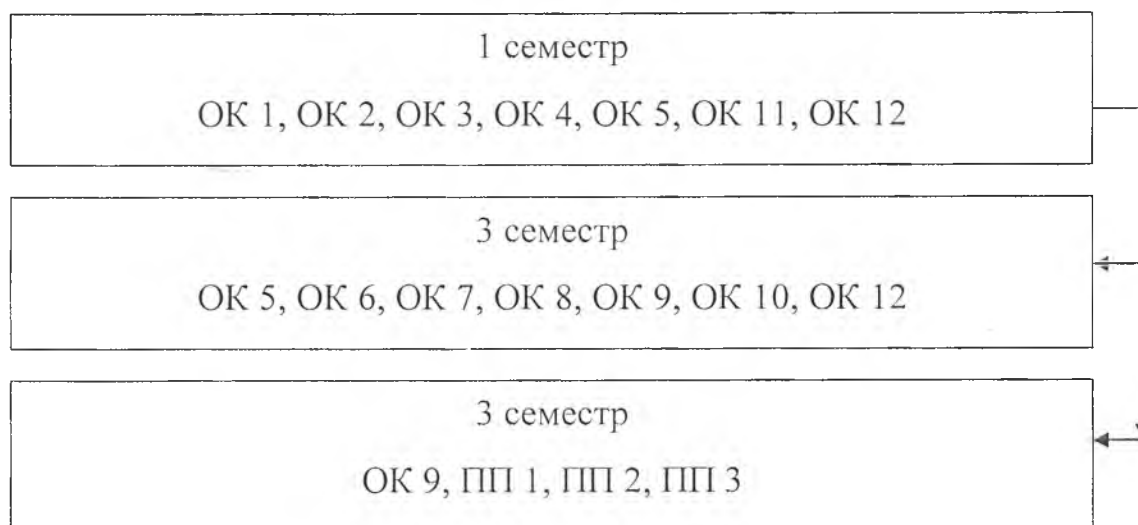
У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті або в репозиторії закладу вищої освіти. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснювати у відповідності до вимог чинного законодавства.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр економіки. Економіст, професіонал з управління розвитком бізнесу.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Структурно-логічна схема

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ПП1	ПП2	ПП3
ПРН 1	+				+		+				+				
ПРН 2			+	+		+			+	+					
ПРН 3		+													
ПРН 4															
ПРН 5		+	+				+								
ПРН 6					+										
ПРН 7	+		+					+	+	+			+	+	+
ПРН 8				+							+	+			
ПРН 9					+	+			+						
ПРН 10				+			+								
ПРН 11	+		+					+					+	+	+
ПРН 12	+			+	+	+	+		+	+	+	+			
ПРН 13								+					+	+	+
ПРН 14											+				
ПРН 15				+		+			+	+					